

فرم تدوین و ارائه عناوین سفارش پروژه‌های تحقیقاتی (RFP)

نام پژوهشگر/مرکز/امور: پژوهشگرده مطالعات و تحقیقات منابع آب

عنوان پروژه: بررسی ابعاد و چالش‌های تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی

برآورد هزینه (میلیون ریال): ۲۰۰۰ میلیون ریال

برآورد مدت زمان انجام (ماه): ۶ ماه

مصرف کنندگان نتایج این تحقیق

- ۱- شرکت مدیریت منابع آب ایران
- ۲- معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی
- ۳- شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها
- ۴- دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو
- ۵- دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو

تعریف مسئله

نتایج بررسی‌های کلی صورت گرفته نشان می‌دهد که مسئله تحویل آب به بخش کشاورزی در نواحی مختلف کشور دارای رویکردها و اهداف مشابه و بعضاً متفاوتی است و هر ناحیه از کشور با توجه به خصوصیات مختلف اقلیمی، اقتصادی، اجتماعی و فنی خود اقدام به پیاده‌سازی روش‌هایی جهت تحویل آب به بخش کشاورزی نموده است. با توجه به ضروریات فعلی مدیریت منابع آب کشور که ناشی از مسئله کمبود آب کشور می‌باشد، ضروری است اقدامات اصولی و اساسی در زمینه افزایش بهره‌وری مصرف آب به خصوص در بخش کشاورزی به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب کشور صورت پذیرد. یکی از مهم‌ترین اقدامات در این زمینه پیاده‌سازی سازوکارهای لازم جهت تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی می‌باشد. با توجه به ابعاد مختلف این موضوع که در ارتباط با مسائل مختلف فنی، اجتماعی، اقتصادی و ... می‌باشد، ضروری است مطالعه پیلوتی در زمینه رویکردهای لازم و همه‌جانبه در خصوص تحویل حجمی آب در بخش کشاورزی صورت پذیرد تا بر اساس آن بتوان یک چارچوب کلی و قابل توصیه برای سایر نواحی کشور نیز تدوین نمود.

تبیین ضرورت و نیاز اساسی برای انجام این تحقیق

- ۱- وقوع کم‌آبی و خشکسالی‌های متعدد در کشور و لزوم تعیین نحوه دقیق تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی،
- ۲- افزایش بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی از طریق پایش میزان آب تحویلی به این بخش،
- ۳- لزوم شناسایی تجارب جهانی در زمینه مدیریت تحویل آب به بخش کشاورزی و به‌کارگیری آن در مدیریت آب کشور،
- ۳- ضرورت شناسایی ابعاد مختلف فنی و غیرفنی تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی،
- ۴- لزوم تشخیص راهکارهای اجرایی جهت پیاده‌سازی نظام مؤثر تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی در کشور.

سوالات اصلی تحقیق

- ۱- کشورهای پیشرو جهان در زمینه مدیریت تحویل آب به بخش کشاورزی، از چه استاندارد و اصولی تبعیت می‌کنند؟
- ۲- آیا استاندارد یا ضوابط خاصی در زمینه تحویل آب به بخش کشاورزی (با رویکرد حجمی) در کشور وجود دارد و این ضوابط تا چه

حد پاسخگوی نیاز بخش آب کشور می‌باشد؟

۳- وضعیت فعلی منطقه پایلوت انتخاب شده در زمینه تحویل حجمی آب به چه صورتی است و مسائل فنی، اجتماعی، اقتصادی و .. موضوع در منطقه به چه صورت است؟

۴- اقدامات عملیاتی در زمینه تحویل دقیق و کارآمد آب به بخش کشاورزی منطقه پایلوت (با رویکرد تحویل حجمی) چه می‌باشند؟

۵- با توجه به تجارب کسب شده در منطقه پایلوت، در سطح کل کشور چه رویکردهایی جهت تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی باید مورد توجه قرار گیرد؟

دستاوردهای کاربردی این تحقیق برای بخش آب کشور (با انجام آن، چه مسائلی از بخش آب کشور حل خواهد شد؟)

۱- آسیب شناسی وضعیت فعلی مدیریت تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی،

۲- تدوین یک الگوی مناسب در زمینه تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی کشور،

۳- استفاده از تجارب سایر کشورها در زمینه تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی و پیاده سازی آن در کشور،

۴- شناسایی مهم ترین گام های اساسی جهت تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی کشور و بالاتر بردن بهره‌وری آب در این بخش.

الزامات مورد نظر کارفرما در انجام پروژه

۱- بررسی دقیق تجارب جهانی در زمینه تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی،

۲- انجام بازدیدهای میدانی از منطقه پایلوت و جمع‌آوری شواهد و ادله مورد نیاز جهت استدلال بعدی،

۳- برگزاری جلسات هم‌اندیشی با کارشناسان و بهره‌برداران آب در منطقه پایلوت،

۴- ایجاد بانک اطلاعات کاربردی و مورد تأیید کارفرما در خصوص تحویل حجمی آب در منطقه پایلوت،

۴- بررسی سوابق تحویل حجمی آب در بخش‌های مختلف کشور (به صورت کتابخانه‌ای) جهت بسط نتایج به سایر بخش‌های کشور.

رئوس کلی شرح خدمات

۱- بررسی سوابق جهانی و استانداردها و ضوابط بین‌المللی در زمینه مدیریت تحویل آب به بخش کشاورزی (با رویکرد تحویل حجمی)،

۲- بررسی ضوابط و استانداردهای موجود کشور در زمینه تحویل آب به بخش کشاورزی (با رویکرد تحویل حجمی)،

۳- بررسی وضعیت تحویل آب به بخش کشاورزی در منطقه پایلوت بر اساس اطلاعات موجود و بازدیدهای میدانی،

۴- شناسایی مهم‌ترین مسائل فنی، اجتماعی، اقتصادی و ... تحویل حجمی آب در منطقه پایلوت،

۵- برگزاری جلسات هم‌اندیشی در زمینه بررسی مهم‌ترین راهکارهای ارتقای تحویل حجمی آب در منطقه پایلوت،

۶- استخراج مهم‌ترین معیارها و اصول لازم جهت تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی منطقه،

۷- ارائه راهکارهای مدیریت تحویل حجمی آب به بخش کشاورزی در مناطق مختلف ایران بر اساس تجارب حاصل شده از مطالعه پایلوت و بررسی وضعیت کلی تحویل آب به بخش کشاورزی در نواحی مختلف کشور.

مشخصات تیم پژوهشی انجام پروژه

ردیف	تخصص	حداقل مدرک مورد نیاز	نفر - ماه
۱	منابع آب	دکتر	
۲	آبیاری و زهکشی	کارشناسی ارشد	
۳	اقتصاد آب	کارشناسی ارشد	

سایر توضیحات

مشخصات تماس کارشناس مسئول RFP

نام و نام خانوادگی: محمد جواد زارعیان

سمت: رئیس گروه مدیریت کمی و کیفی حوضه‌های آبریز

آدرس: تهران - حکیمیه - بلوار عباسپور - موسسه تحقیقات آب - پژوهشکده منابع آب

تلفن: ۰۲۱-۷۷۰۰۰۳۰۵

ایمیل: mj.zareian@gmail.com